

ZONMw 205200008

IMPROVING ANTIBIOTIC USE FOR CHILDREN WITH ACUTE RESPIRATORY TRACT INFECTIONS

Anne Dekker, huisarts/onderzoeker in opleiding

Theo Verheij, hoogleraar huisartsgeneeskunde

Alike van der Velden, onderzoeker huisartsgeneeskunde

Julius Centrum voor Gezondheidswetenschappen en Eerstelijnsgeneeskunde
UMC Utrecht

The cold never bothered me anyway

**Elsa knows, antibiotics will not
cure her cold**

Extramuraal antibioticagebruik in Nederland

Hoeveel antibioticakuren per Nederlander per jaar?

0,5 kuren / Nederlander / jaar

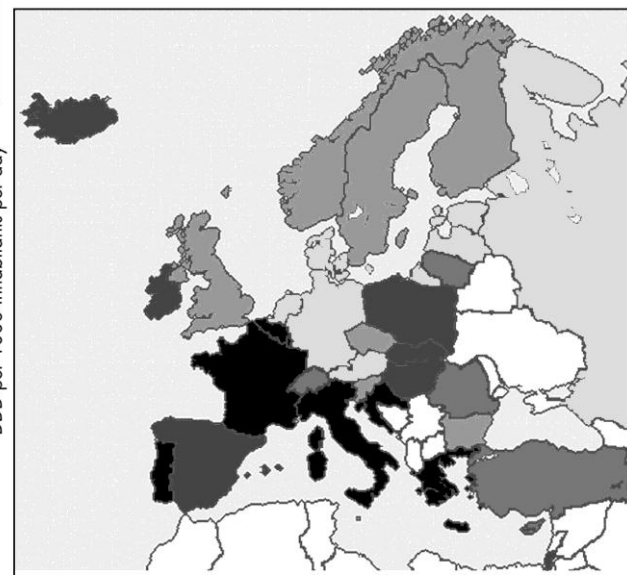
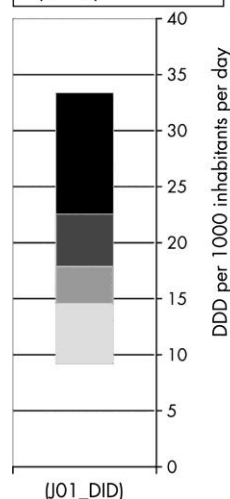
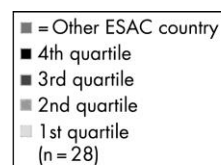
85% voorgeschreven door de huisarts (waarvan 7% tijdens diensturen)

Variatie in voorschrijven tussen Nederlandse huisartsen?

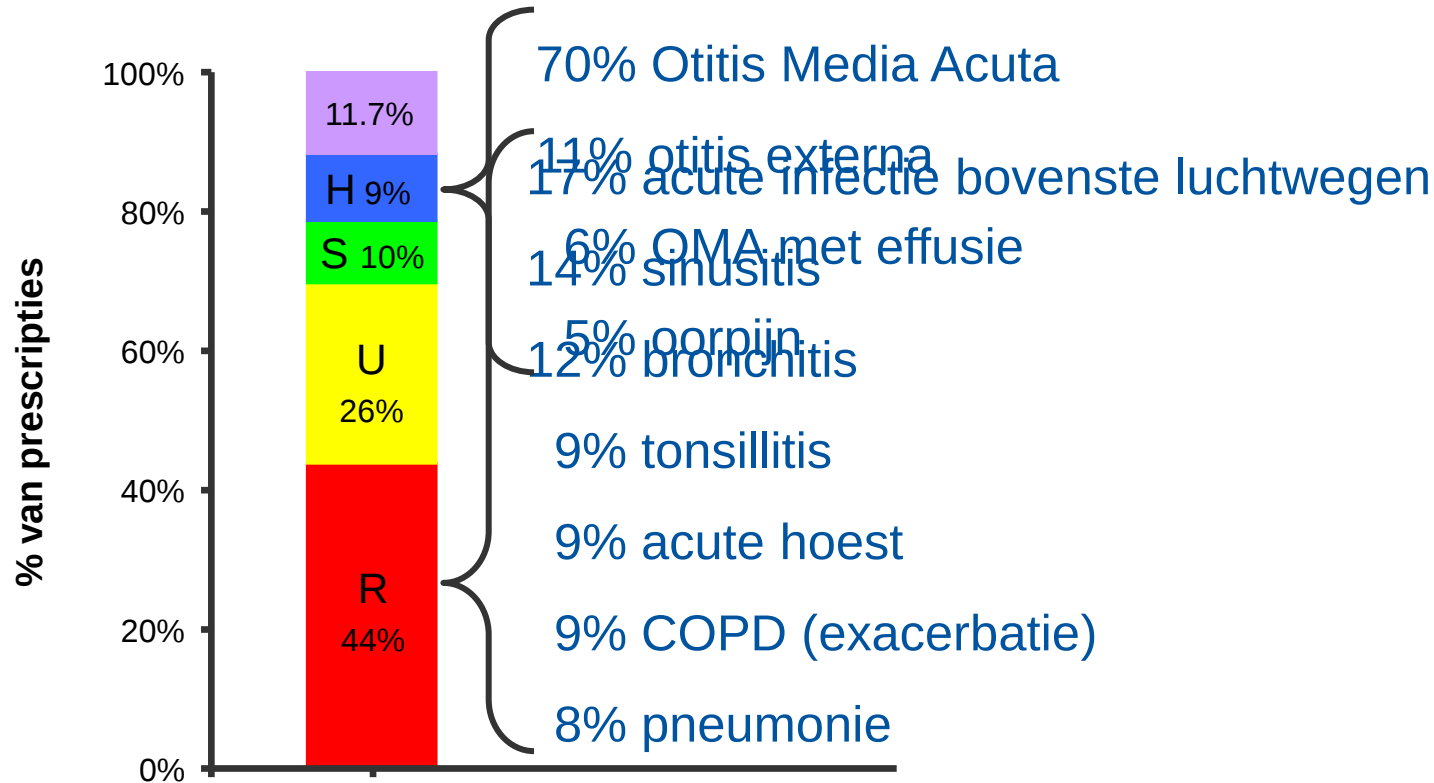
15 – 73 / 100 patiënten / jaar

Neemt AB gebruik in Nederland toe of af?

Afgelopen 5 jaar vrijwel constant,
lichte daling in 2013, 2014?

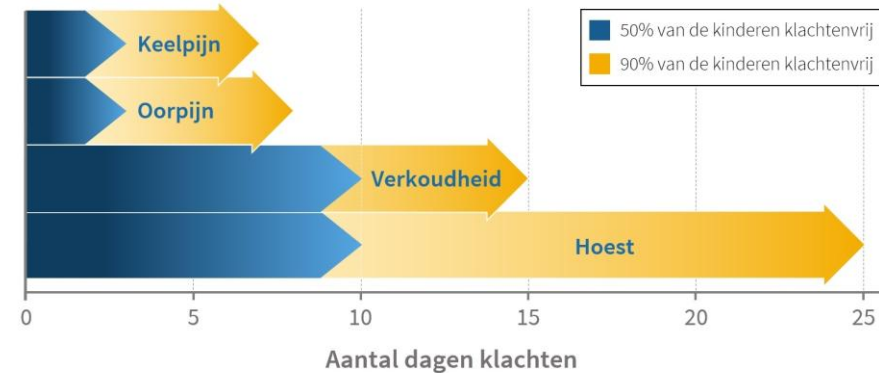
Voor welke indicaties worden AB voorgeschreven?

Luchtweginfecties en Antibiotica

Gunstig natuurlijk beloop

Veelal viraal

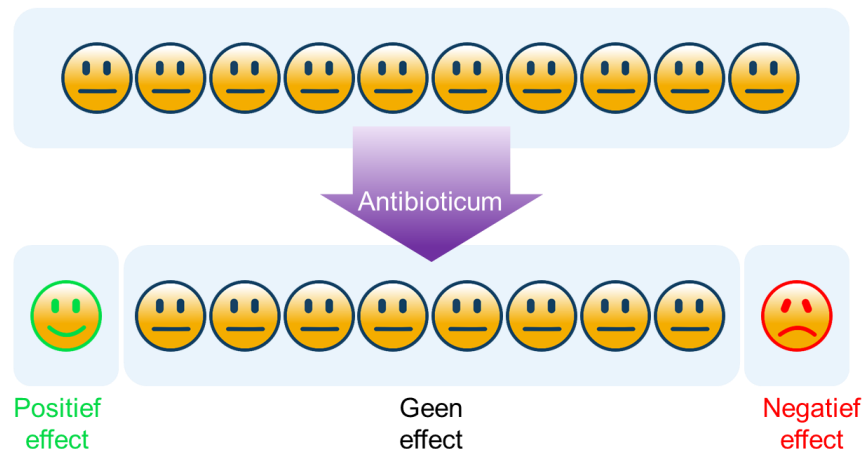
Bron: Thompson M et al. Duration of symptoms of respiratory tract infections in children: systematic review. BMJ 2013;347:f7027

➤ Antibiotica (zeer) beperkt effectief

Number Needed to Treat to Benefit (NNTB)

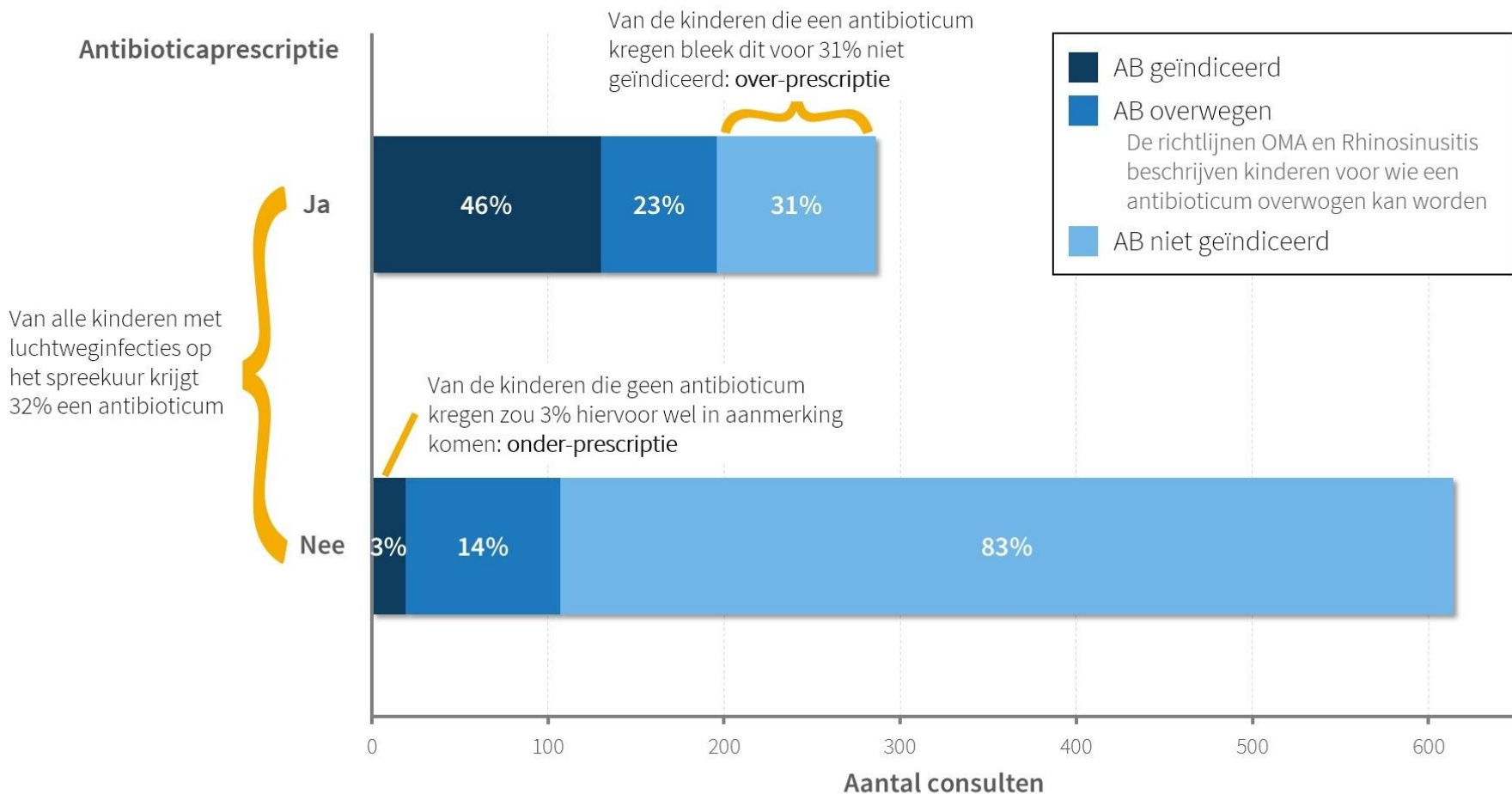
NNTB: Aantal patiënten met een bepaalde aandoening dat behandeld moet worden met antibiotica, opdat er één patiënt baat heeft van de behandeling.

NNTH: Number Needed to Harm - aantal patiënten dat behandeld wordt met een antibioticum, waarvan er één patiënt last heeft van de bijwerkingen.

Kinderen met LWIs: presentatie en AB beleid

Antibioticaprescriptie

Dilemma's AB prescriptie

Filmpje: Dia 13 | Dokter Deen

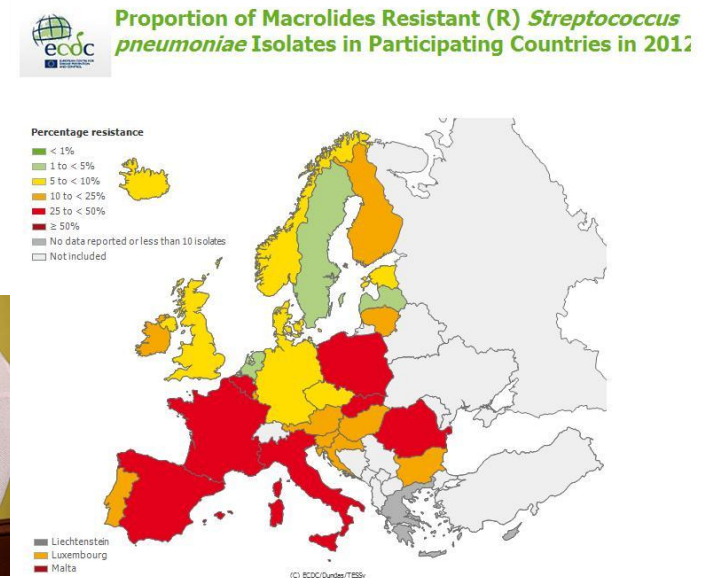
Onnodige AB prescriptie

Oorzaken

- Tijdsdruk
- Diagnostische onzekerheid
- Voldoen aan wens van de patiënt (arts-patiëntrelatie)
- Verkeerde inschatting hulpvraag patiënt
- Defensief handelen uit angst voor onder-behandeling
- Onbekendheid met richtlijnen/onderzoek, gewoonte

Gevolgen

- Ontwikkeling AB resistentie
- Onnodige bijwerkingen
- Toedieningsproblemen
- Medicalisering
- Kosten

RAAK Onderzoek

RAAK

RAzioneel Antibioticabeleid voor Kinderen met luchtweginfecties

Onderzoeksvraag

Wat is de (kosten) effectiviteit van een *online scholing voor huisartsen*, gecombineerd met *informatiemateriaal voor ouders*, op het antibioticagebruik van kinderen met een acute LWI

Achtergrond

- Persoonlijke scholing voor HA is effectief (niet breed inzetbaar)
- Informatie voor ouders beperkt effectief
- Weinig interventies gericht op AB prescriptie voor kinderen
- Combinatie

RAAK interventie: Online scholing huisartsen

Film 1

Film 1

Gewoonte	Vaardigheden	Voorbeelden
Verwachtingen / hulpvraag achterhalen	Exploreren van verwachtingen om de hulpvraag te achterhalen	"Hoe hoopt u dat ik zou kunnen helpen?" "Waar maakt u zich nu het meest zorgen over?"
	Erkenning geven zodat ouder zich gehoord voelt	Maak korte empathische opmerkingen: "U lijkt zich echt zorgen te maken".
	Inzicht krijgen in de gevoelens achter dwingend gedrag	Doorvragen naar motivatie
Informatie uitwisselen	Inzicht geven in het natuurlijk beloop van de luchtweginfectie	"De eigen weerstand van het kind kan deze infectie bestrijden." "De klachten duren ... dagen bij deze infectie".
	Visie met betrekking tot antibiotica achterhalen	"Wat verwacht u van antibiotica?"
	Inzicht geven in de voor- en nadelen van antibiotica	"Bij een milde luchtweginfectie helpen antibiotica niet om de klachten te verminderen of bekorten, wel kan het kind last hebben van bijwerkingen."
Overeenstemming bereiken	Betrek de ouder bij het nemen van de beslissing en bespreek de impact	"Hoe denkt u over dit behandelvoorstel?"
	Sluit af met adviezen over (symptomatische) behandeling en wanneer terug te komen	"Wanneer u het niet vertrouwt of ... komt u weer terug." Wijs de ouder op het informatieboekje

RAAK interventie: Informatie voor ouders

Luchtweginfecties bij kinderen

Verkoudheid Hoesten Keelpijn Oorpijn

Informatie voor ouders

Wat kunt u zelf doen
Waar moet u op letten
Wanneer wel of geen antibiotica

RATIONEEL
ANTIBIOTICABELEID
KINDEREN

UMC Utrecht
Julius centrum

UMC Utrecht
Julius Center

RAAK: studieopzet en uitkomsten

Studieopzet

- Pragmatische RCT
- Randomisatie op praktijkniveau (33)

Uitkomsten

- Primaire uitkomst
 - Antibiotica-prescriptiepercentage
- Secundaire uitkomsten
 - Antibioticaprescripties/100 kinderen/jaar
 - Her-consultaties binnen 6 mnd
 - Complicaties
 - Klachtenbeloop
 - Tevredenheid, mening ouders
 - Kosten (zo veel mogelijk bijkomende kosten)

RAAK: dataverzameling

Voor/na (per praktijk)

- AB beleid bij 40 kinderen
Registratie HA
- Uitgifte AB/jaar
Apotheek

Na (per praktijk)

- Inclusie 40 kinderen
Registratie + Vragenlijst/dagboekje
- Complicaties en her-consultaties
Huisarts Informatie Systeem

Dagboek RAAK onderzoek

RAtioneel Antibioticabeleid
voor Kinderen met
Luchtweginfecties

(in te vullen door ouder/verzorger)

Waar staan we nu?

Voor (1^e winterseizoen) en Interventie

- 1008 registraties van kinderen met LWIs
- Alle HA van interventiegroep hebben scholing gevolgd en beoordeeld

Na (2^e winterseizoen)

- 700 registraties tot 2 weken geleden
- 350 vragenlijsten/dagboekjes terug

Start

- Dataverzameling apotheken
- Kwalitatieve evaluatie online scholing
- Kwalitatieve evaluatie informatieboekje

Mening en ervaring rond AB en resistentie

Huisartsen

Verwachten ouders dat u AB voorschrijft aan een kind met een LWI?

Ja 22%

Soms 33%

Zou u minder AB kunnen voorschrijven?

Ja 66%

Hebt u in uw eigen praktijk AB resistentieproblemen ervaren?

Ja 37%

Wat ziet u als het belangrijkste probleem van overmatig AB gebruik?

Medicalisering/her-consulteren 54%

Resistentie 38%

Bijwerkingen 8%

Kosten 0%

Ouders

Overwegend negatief gevoel bij antibiotica, informatieboekje verduidelijkt waarom ...

Dank

Voor uw aandacht

Aan de participerende huisartsen en ouders

Aan ZonMw

Disclosure Alike van der Velden:
Geen potentiële belangenverstrengeling